

Sygn. akt I C 729/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 05 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Bartnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Treder

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 lipca 2014 r. w Gdańsku

sprawy z powództwa J. K. (1)

przeciwko (...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę,

1) zasądza od pozwanego (...)Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz powoda J. K. (1) kwotę 321,60 zł (trzysta dwadzieścia jeden złotych 60/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2008 roku do dnia zapłaty;

2) oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3) zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. D. kwotę 12 zł (dwanaście złotych 00/100) powiększoną o 23 % podatku VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, które nie zostały opłacone;

4) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. D. kwotę 7.188 zł (siedem tysięcy sto osiemdziesiąt osiem złotych 00/100), powiększoną o 23 % podatku VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, które nie zostały opłacone;

5) nakazuje ściągnąć od pozwanego (...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Gdańsku kwotę 30 zł (trzydzieści złotych 00/100) tytułem kosztów sądowych,

6) odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu,

7) wyrokowi w pkt. 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

W dniu 4 kwietnia 2008 r. powód J. K. (1) wniósł do Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku przeciwko M. S. pozew o zapłatę wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia oraz za pracę, diety, dodatku pielęgnacyjnego, dodatku za pracę w warunkach szkodliwych, premii, kosztów przejazdu, odszkodowania za utracony zarobek i naruszenie dóbr osobistych. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania i zwolnienie powoda od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu powód wskazał, że osobiście wykonywał w Urzędzie Miasta P. prace zlecone przez M. S. na podstawie dwóch umów zlecenia zawartych w dniu 2 listopada 2007 r. Ponadto w okresie od dnia 5 listopada 2007 r. do dnia 20 grudnia 2007 r., na ustne zlecenie M. S. wykonywał prace nie objęte w/w umowami, w tym w Urzędzie Miejskim w P.

oraz na budowie przy ul. (...) w G.. Mimo wykonania zleconych prac powód nie otrzymał należnego wynagrodzenia w łącznej wysokości 94.000 zł, jak i kwoty 1.860 zł z tytułu diet uzgodnionych przy zawarciu umowy zlecenia, kwoty 6.900 zł tytułem dodatku delegacyjnego, kwoty 10.000 zł z tytułu dodatku za pracę w warunkach szkodliwych, kwoty 1.000 zł tytułem dodatku za zużycie własnego ubrania i obuwia, kwoty 400 zł z tytułu premii socjalnej, kwoty 75.900 zł tytułem premii motywacyjno-uznaniowej, kwoty 1.500 zł tytułem dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych, kwoty 41 zł tytułem kosztów przejazdu z G. do P. w dniu 17 i 20 grudnia 2007 r., kwoty 75.900 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w tzw. akordzie. Ponadto, z winy M. S. utracił możliwość zarobkowania przez dłuższy okres czasu, gdyż zapewniał powoda, że zatrudni go na podstawie umowy o pracę. Obecnie zaś musi korzystać z pomocy MOPS. M. S. naruszył przy tym dobra osobiste powoda i pozbawił go możliwości rehabilitacji zawodowej i zdrowotnej poprzez wykonywanie pracy. W związku z tym, zdaniem powoda zasadne jest żądanie zapłaty kwoty 500.000 zł.

(k. 2-37)

Następnie, po przekazaniu sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku, powód rozszerzył żądanie pozwu, wnosząc o ustalenie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne i zasądzenie wskazanych świadczeń, a także wskazał jako stronę pozwaną (...)Sp. z o.o. z siedzibą w G.. Ponadto, ponownie rozszerzył żądanie pozwu, domagając się ustalenia istnienia stosunku pracy oraz wskazał, że domaga się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 3.637,15 zł tytułem wynagrodzenia za pracę oraz kwoty 500.000 zł tytułem odszkodowania z tytułu utraty pracy i możliwości zarobkowania, wskazując przy tym, iż przez postawę pracodawcy pogorszył się stan jego zdrowia.

Po przekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Południe w Gdańsku, powód precyzując żądanie pozwu, wniósł o zasądzenie łącznie kwoty 7.025,16 zł, z tytułu wynagrodzenia ze wszystkimi składnikami, dodatku za zużycie odzieży, zwrotu kosztów przejazdów, dodatku za pracę w delegacji, równowartości bonów socjalnych i kosztów procesu oraz zasądzenie odszkodowania w wysokości 200.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od miesiąca po uprawomocnieniu się wyroku do dnia zapłaty, podtrzymując dotychczasowe twierdzenia w tym zakresie i wskazując, że kwota 200.000 zł odpowiada średniemu wynagrodzeniu netto, jakie uzyskiwałby pracując w pozwanej spółce w okresie 5 lat, gdyż w tym czasie zamierzał odbyć studia magisterskie. Ponadto, wniósł o zobowiązanie pozwanego do sprostowania PIT-11, a także wyjaśnił, że w zakresie wynagrodzenia podstawowego z umowy zlecenia do zasądzenia pozostaje kwota 280,60 zł.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2010 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI P 898/09 Sąd Rejonowy Gdańsk - Południe w Gdańsku odrzucił pozew w zakresie roszczenia o sprostowanie PIT-11 i oddalił powództwo w zakresie roszczeń o ustalenie istnienia stosunku pracy, diety, dodatek pielęgnacyjny, premię motywacyjno-uznaniową, premię regulaminową, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, bony socjalne, ekwiwalent za odzież roboczą i pranie odzieży roboczej. Ponadto uznał się niewłaściwym do rozpoznania roszczenia o wynagrodzenie w zakresie kwoty 280,60 zł oraz odszkodowanie w kwocie 200.000 zł i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku.

(k. 38-53, 56-80)

Po przekazaniu sprawy w powyższym zakresie Sądowi Okręgowemu w Gdańsku, w piśmie procesowym z dnia 10 czerwca 2013 r. powód, precyzując żądanie pozwu, wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 7.712,08 zł, stanowiącej sumę pozostałego do zapłaty wynagrodzenia (1.938,50 zł), należnej premii (1.600 zł), należności za delegacje (472,58 zł), ekwiwalentu za odzież roboczą (1.000 zł), zwrotu kosztów dojazdu (41 zł), należnych diet (1.560 zł), zwrotu poniesionych przy dochodzeniu roszczeń kosztów, tj. kserokopii, przesyłek, dojazdów do sądu (1.100 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty. Ponadto podtrzymał żądanie zapłaty kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty. Następnie, w piśmie procesowym z dnia 14 lipca 2014 r. powód rozszerzył żądanie pozwu z kwoty 7.712,08 zł do kwoty 8.012,08 zł, wskazując na zwiększenie kosztów związanych z dochodzeniem roszczeń, tj. kosztów przejazdów środkami komunikacji miejskiej i wydruku pism procesowych.

(k. 432, 650-652)

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 2 listopada 2007 r. pomiędzy stronami zawarta została umowa zlecenia nr (...) w przedmiocie podłączenia opraw oświetleniowych w Urzędzie Miasta P., w ramach której z tytułu wynagrodzenia powód otrzymać miał wynagrodzenie w kwocie 2.500 zł brutto. W toku realizacji umowy powód dopuścił się zaniedbań świadczących o złej jakości jego pracy, a także o braku jakichkolwiek działań zmierzających do wywiązania się z ciążących na nim obowiązków. W związku z tym pozwany wypłacił powodowi wynagrodzenie obniżone o kwotę 110,60 zł, która miała być uregulowana po wykonaniu wszystkich robót, do czego jednak nie doszło.

Ponadto, w toku procesu pozwany podniósł, że w świetle treści wyroku z dnia 8 kwietnia 2010 r. Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku nieuzasadnione jest roszczenie o zapłatę należności z tytułu premii motywacyjnej, delegacji, ekwiwalentu za odzież roboczą, zwrotu kosztów dojazdów, diet i zwrotu poniesionych przy dochodzeniu roszczeń kosztów. Ponadto, w kontekście żądania zapłaty kwoty 200.000 zł wskazał, że praca powoda miała charakter czasowy w oparciu o umowę zlecenia.

(k. 158-160, 445-447)

W toku procesu, pozwany uznał za zasadne żądanie zapłaty kwoty 280,60 zł tytułem wynagrodzenia oraz kwoty 41 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu.

(k. 642)

W toku postępowania, powód został zwolniony od kosztów sądowych w niniejszej sprawie w całości oraz ustanowiono dla powoda pełnomocnika z urzędu.

(k. 125, 283)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W październiku 2007 r., podczas odbywających się w G. targów pracy, M. S. jako prezes zarządu pozwanego (...)Sp. z o.o. z siedzibą w G. zaproponował powodowi J. K. (1) wykonanie prac w Urzędzie Miejskim w P.. Następnie, w celu sprawdzenia kwalifikacji, powód został skierowany przez pozwanego na ul. (...) w G., gdzie pozwany wykonywał prace remontowe na zlecenie (...) Sp. z o.o. We wskazanej lokalizacji powód przez okres 1-2 dni wykonywał prace, za które otrzymał wynagrodzenie, po czym w dniu 2 listopada 2007 r. zawarł z pozwanym (...)Sp. z o.o. z siedzibą w G. umowę zlecenia nr (...), w której jako zleceniobiorca zobowiązał się do podłączenia opraw oświetleniowych w Urzędzie Miasta w P.. Strony ustaliły, że powód otrzyma wynagrodzenie w kwocie 1.500 zł brutto płatne po złożeniu przez powoda rachunku za w/w prace w terminie określonym w tym rachunku. Jednocześnie przewidziano, że powyższe wynagrodzenie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, który po uwzględnieniu kosztów uzyskania, składek na ubezpieczenie społeczne podlegał potrąceniu z wynagrodzenia brutto. Zastrzeżono również, że koszty dojazdu i noclegów pokrywa zleceniodawca. Termin wykonania zleconych powodowi prac określony został początkowo na okres od dnia 2 listopada 2007 r. do dnia 30 listopada 2007 r. Strony uzgodniły jednak ostatecznie ze względu na większy nakład pracy niż pierwotnie przewidywany, że termin ten będzie obejmował okres od dnia 2 listopada 2007 r. do dnia 31 grudnia 2007 r., a wynagrodzenie zostanie zwiększone do kwoty 2.500 zł brutto, które po potrąceniu w/w należności podatkowych oraz składek wynosiło 1.760,60 zł netto. W związku z tym sporządzona została nowa umowa zlecenia, uwzględniająca zmiany w zakresie terminu wykonania prac i wysokości wynagrodzenia, której również nadano nr (...) oraz datę 2 listopada 2007 r.

Zakres zleconych powodowi prac obejmował zaś w szczególności bruzdowanie, zaprawianie bruzd, przebijanie otworów, instalację okablowania, wykonanie otworów pod puszkę, montaż puszek, wyłączników świecznikowych, wyłączników jedno- i dwubiegowych, montaż opraw żarowych, opraw świetlówkowych oraz podłączenie przewodów pod zaciski.

[Dowód: umowa zlecenia na (...), k. 98, 99, 161; protokół kontroli, k. 178-185; informacja o dochodach PIT-11, k. 243; zestawienie zakresu prac, k. 246-247; zeznania świadka L. W. utrwalone na nośniku CD, k. 534; zeznania powoda J. K. (1), k. 277-278, utrwalone na nośniku CD, k. 592, 612; zeznania prezesa zarządu pozwanego M. S., k. 278-280, utrwalone na nośniku CD, k. 468, 644, 674]

Przed zawarciem umowy zlecenia powód poinformował pozwaną o orzecznym w dniu 5 maja 2005 r. umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, lęku wysokości oraz że uczy się zaocznie (w weekendy). Powód nie informował natomiast pozwanego, że wcześniej leczył się w szpitalu psychiatrycznym z powodu rozpoznania schizofrenii oraz o stwierdzonej przez lekarza orzecznika ZUS wobec powoda całkowitej niezdolności do pracy.

[Dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 05.05.2005 r., k. 504; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, k. 505-506; zeznania powoda J. K. (1), k. 277-278, utrwalone na nośniku CD, k. 592, 612; zeznania prezesa zarządu pozwanego M. S., k. 278-280, utrwalone na nośniku CD, k. 468, 644, 674]

W trakcie realizacji niektórych prac powód korzystał z pomocy pracowników pozwanego i w związku z tym sam też wykonywał prace pomocnicze, w tym przy wykonaniu gniazd elektrycznych

[Dowód: zeznania powoda J. K. (1), k. 277-278, utrwalone na nośniku CD, k. 592, 612; zeznania prezesa zarządu pozwanego M. S., k. 278-280, utrwalone na nośniku CD, k. 468, 644, 674; zeznania świadka M. R. złożone w sprawie VI P 898/09 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, k. 336-327; zeznania świadka R. K., k. 508]

W dniu 20 grudnia 2007 r. powód zakończył wykonywanie prac objętych w/w umową zlecenia. Za prace te pozwany wypłacił powodowi wynagrodzenie jedynie w części, tj. łącznie kwocie 1.480 zł netto w formie zaliczek. Pozwany odmówił wypłaty pozostałej części wynagrodzenia motywując to nieprawidłowym wykonaniem przez powoda części prac i koniecznością usunięcia usterek.

[Dowód: w części notatka służbowa z dnia 21.12.2007 r., k. 174; zeznania świadka R. K., k. 508; zeznania świadka R. K. złożone w sprawie VI P 898/09 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, k. 326-327; zeznania świadka M. R. złożone w sprawie VI P 898/09 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, k. 328; zeznania świadka J. K. (2), k. 508; zeznania powoda J. K. (1), k. 277-278, utrwalone na nośniku CD, k. 592, 612; zeznania powoda J. K. (1) złożone w sprawie VI P 898/09 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, k. 329; zeznania prezesa zarządu pozwanego M. S., k. 278-280, utrwalone na nośniku CD, k. 468, 644, 674; zeznania prezesa zarządu pozwanego M. S. złożone w sprawie VI P 898/09 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, k. 329-330]

Ponadto, pozwany nie zwrócił powodowi poniesionych przez niego wydatków z tytułu kosztów dojazdu z G. do (...) oraz z powrotem w łącznej kwocie 41 zł. Przy tym późniejsze próby rozliczenia z powodem okazały się bezskuteczne.

[Dowód: okoliczność bezsporna nadto potwierdzona dowodem - kopia paragonu fiskalnego, k. 218; notatka służbowa z dnia 20.12.2007 r., k. 175; notatka służbowa z dnia 03.01.2008 r., k. 176; notatka służbowa z dnia 21.01.2008 r., k. 177; zeznania prezesa zarządu pozwanego M. S. utrwalone na nośniku CD, k. 278-280, utrwalone na nośniku CD, k. 468, 644, 674; zeznania powoda J. K. (1), k. 277-278, utrwalone na nośniku CD, k. 592, 612]

W okresie od kwietnia 2008 r. do kwietnia 2013 r. powód dokonał zakupu materiałów eksploatacyjnych do drukarki oraz korzystał z usług poligraficznych i kserograficznych. Koszty z tego tytułu wyniosły 595,64 zł. Ponadto poniósł wydatki na wysyłanie korespondencji do sądu pracy, MSWiA i Sądu Najwyższego w wysokości 38,45 zł.

[Dowód: faktury VAT, k. 374-404; potwierdzenia nadania przesyłki poleconej, k. 373]

Powód w okresie od 19 grudnia 2008 r. od dnia 13 lutego 2009 r. przebywał w (...) Szpitalu (...) im. (...) w G. z rozpoznaniem schizofrenii zespołu paranoidalnego oraz cukrzycy. Ponadto lekarz orzecznik ZUS w dniu 30 marca 2006 r. stwierdził że powód jest niezdolny do pracy całkowicie do marca 2008 r.

[Dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 172-173]

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie części dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, w szczególności na podstawie umowy zlecenia nr (...), kopii notatek służbowych, protokołu kontroli, informacji o dochodach oraz orzeczeń. Dokumenty te Sąd uznał za całkowicie wiarygodne i nie budzące uzasadnionych wątpliwości, co do ich autentyczności i prawdziwości. Natomiast dokumenty przedstawione w toku procesu a pominięte na gruncie ustaleń faktycznych, Sąd, mając na uwadze treść art. 227 k.p.c., uznał za nie mające istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Przy tym, Sąd miał na uwadze, że dowody z dokumentów mają przeważającej mierze charakter dokumentów prywatnych. Zgodnie zaś z art. 245 k.p.c., dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Oznacza to, że formalna moc dowodowa dokumentu prywatnego, która wyraża się w tym, że zawarte w nim oświadczenie pochodzi od osoby, która złożyła podpis na dokumencie, nie przesądza sama przez się o mocy materialnej dokumentu. Niemniej jako jeden z dowodów wymienionych w Kodeksie postępowania cywilnego podlega ocenie tak jak wszystkie inne dowody i może stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania.

Sąd uwzględnił również zeznania świadków - L. W., R. K., M. R., J. K. (2), uznając je za zasadniczo wewnątrznie spójne i wykazujące brak tendencyjności oraz widocznego dążenia do prezentowania stanu faktycznego zgodnie z interesem procesowym jednej ze stron.

Przy tym zeznania L. W. potwierdzają jedynie, że pozwany wykonywał na zlecenie spółki (...) prace remontowe przy ul. (...) w G.. Świadek nie potwierdziła natomiast, by powód realizował na budowie jakiegokolwiek prace, w tym w okresie, który powoływał powód w swych zeznaniach.

Natomiast zeznania świadka R. K., M. R., J. K. (2) wskazują, że powód z tytułu wykonywania prac w Urzędzie Miejskim w P. otrzymywał wynagrodzenie w formie zaliczek oraz że zakres realizowanych przez powoda prac obejmował również prace pomocnicze. Jednocześnie na gruncie relacji wskazanych świadków Sąd zweryfikował wiarygodność notatki służbowej z dnia 21 grudnia 2007 r. co do wypłaty powodowi w dniu 19 grudnia 2007 r. wynagrodzenia w wysokości 1.650 zł netto. Świadkowie zaprzeczyli, by byli obecni przy wypłacie powodowi wynagrodzenia we wskazanym dniu, w związku z czym Sąd uznał, że przedmiotowa notatka służbowa we wskazanym zakresie nie zasługuje na wiarę.

Odnosząc się z kolei do zeznań powoda, Sąd oparł się na nich zasadniczo w zakresie, w jakim znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym (uznanych za wiarygodne dokumentach, zeznaniach świadków oraz częściowo zeznaniach prezesa zarządu pozwanego). W szczególności Sąd uwzględnił zeznania powoda, co do faktu zawarcia z pozwanym umowy nr (...), wykonywania prac w G. przy ul. (...) i w Urzędzie Miejskim w P., wysokości otrzymanego od pozwanego wynagrodzenia na podstawie umowy nr (...), tj. w kwocie 1.480 zł netto, jak i faktu otrzymania wynagrodzenia za prace przy ul. (...) (...) w G. oraz wykonywania prac pomocniczych w Urzędzie Miejskim P.. W tym zakresie korelują one bowiem z zeznaniami świadków R. K., M. R., J. K. (2), a także zeznaniami prezesa zarządu pozwanego, który potwierdził, że powód przez okres 1-2 dni wykonywał prace w G. przy ul. (...) i z tego tytułu otrzymał wynagrodzenie, a także, że powód na podstawie umowy nr (...) otrzymał jedynie część wynagrodzenia. Sąd nie dał natomiast wiary twierdzeniom powoda, co do okresu, w którym wykonywał prace przy ul. (...), dokonanych przez strony ustaleń w zakresie wysokości wynagrodzenia poza umową nr (...), co do zawarcia innych umów zlecenia w formie ustnej, udzielenia przez pozwanego przyrzeczenia zawarcia umowy o pracę, przyznania powodowi świadczeń innych niż przewidziane umową nr(...), jak i co do naruszenia przez pozwanego dóbr osobistych powoda. Pozwany zaprzeczył bowiem podnoszonym w tym zakresie twierdzeniom, a jednocześnie nie znajdują one potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym.

Natomiast na gruncie zeznań prezesa zarządu pozwanego M. S. Sąd uznał, że zasadniczo zasługują na wiarę, gdyż są wewnętrznie spójne i w znacznej mierze korelują z pozostałym materiałem dowodowym, w tym treścią umowy nr (...) oraz zeznaniami świadków. Przy tym nie dotyczy to istnienia okoliczności uzasadniających wstrzymanie się przez pozwanego z zapłatą wynagrodzenia w kwocie 280,60 zł za prace wykonane na podstawie umowy nr (...). Poza twierdzeniami pozwanego, co do wadliwego wykonania przez powoda prac, brak jest bowiem w materiale dowodowym podstaw do stwierdzenia, by wskazane okoliczności rzeczywiście zaistniały.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Powód w zmodyfikowanym w toku procesu pozwie wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 8.012,08 zł, stanowiącej sumę pozostałego do zapłaty wynagrodzenia (1.938,50 zł), należnej premii (1.600 zł), należności za delegacje (472,58 zł), ekwiwalentu za odzież roboczą (1.000 zł), zwrotu kosztów dojazdu (41 zł), należnych diet (1.560 zł), zwrotu poniesionych przy dochodzeniu roszczeń kosztów, tj. kserokopii, przesyłek, dojazdów do sądu (1.300 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty. Ponadto domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych.

Na gruncie wskazanych powyższej roszczeń należy na wstępie wskazać, że postępowanie cywilne ma charakter kontrydiktoryjny, czego wyrazem jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Trzeba podkreślić, że zasady z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim i w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak również SN w wyroku z dnia 17.12.1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodów z urzędu jest bowiem prawem, a nie obowiązkiem sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak by swym działaniem nie wspierał żadnej ze stron procesu. Faktycznie działanie Sądu z urzędu powinno ograniczać się tylko do sytuacji, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna.

Powyższe oznacza, że powód składając pozew powinien udowodnić fakty, które w jego ocenie świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Nie ulega także wątpliwości, że co do zasady to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie, bowiem to on domaga się zapłaty i powinien udowodnić zasadność swojego roszczenia. Przy tym reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że ciężar on zawsze na powodzie. W zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei - na pozwanym. Ponadto, jak wynika z treści art. 229 k.p.c., nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości.

Odnosząc się w tym kontekście do żądania zapłaty kwoty 8.012,08 zł, godzi się następnie zauważyć, że pozwany uznał roszczenie powoda za zasadne w zakresie kwoty 280,60 zł z tytułu wynagrodzenia oraz kwoty 41 zł z tytułu zwrotu kosztów dojazdu. Dodatkowo, żądanie powoda we wskazanym zakresie znajduje oparcie w umowie z dnia 2 listopada 2007 r., którą można zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług, do której z mocy art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 734 i n. k.c.). W tym miejscu należy również zauważyć, że prawomocnym wyrokiem sąd pracy przesądził, iż przedmiotowa umowa nie stanowiła umowy o pracę, oddalając powództwo.

Zgodnie z art. 735 §1 k.c. jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Zgodnie zaś z art. 742 k.c., dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia, wraz z odsetkami ustawowymi; powinien również zwolnić przyjmującego zlecenie od zobowiązań, które ten w

powyższym celu zaciągnął w imieniu własnym. Przepis art. 744 k.c. stanowi natomiast, że w razie odpłatnego zlecenia wynagrodzenie należy się przyjmującemu dopiero po wykonaniu zlecenia, chyba że co innego wynika z umowy lub z przepisów szczególnych.

Jak ustalono zaś w rozpoznawanej sprawie, na podstawie zawartej z pozwanym umowy zlecenia nr (...) powodowi przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł brutto, które po potrąceniu należności podatkowych oraz składek wynosiło 1.760,60 zł netto. Z przedmiotowej umowy wynika również, że koszty dojazdu zobowiązany był pokryć zleceniodawca, a więc pozwany. Pozwany przyznał z kolei, że wynagrodzenie w kwocie 1.760,60 zł nie zostało powodowi w całości wypłacone oraz że nie zwrócił powodowi kwoty 41 zł kosztów przejazdu z G. do P., gdzie powód wykonywał prace objęte zleceniem. Jednocześnie analiza stanowisk stron oraz pozostałego materiału dowodowego wskazuje, że z tytułu wynagrodzenia przewidzianego w w/w umowie powód został zaspokojony do kwoty 1.480 zł netto. Przy tym, jak już wcześniej wspomniano, poza twierdzeniami pozwanego, brak jest w materiale dowodowym podstaw do stwierdzenia, by w sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające wstrzymanie się przez pozwanego z zapłatą wynagrodzenia w pozostałej części, tj. w kwocie 280,60 zł.

W ocenie Sądu, powód nie wykazał natomiast zasadności żądania zapłaty pozostałych należności składających się na roszczenie w kwocie 8.012,08 zł.

Przede wszystkim nie znajdują one bowiem oparcia w treści umowy zlecenia nr (...), jak i pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. W szczególności powód, wbrew spoczywającemu na nim tutaj ciężarowi dowodzenia, nie wykazał, że poza powyższą umową, zawarł z pozwanym w formie ustnej inne umowy zlecenia, z których wynikałby obowiązek zapłaty wynagrodzenia w wysokości przewyższającej kwotę 280,60 zł. Przy tym, wprawdzie za udowodniony uznać można fakt wykonywania przez powoda prac przy ul. W G., jednak jak wynika z wiarygodnych w tej mierze zeznań prezesa zarządu pozwanego M. S. trwały 1-2 dni oraz miały one na celu sprawdzenie kwalifikacji powoda przed zawarciem umowy nr (...) i za te prace powód otrzymał wynagrodzenie.

W dalszej mierze godzi się zauważyć, że na podstawie umowy nr (...) pozwany zobowiązany był do zapłaty wynagrodzenia oraz pokrycia kosztów dojazdu i noclegów. Z treści przedmiotowej umowy nie wynika natomiast obowiązek spełnienia na rzecz powoda innych świadczeń w postaci premii, należności za delegacje, ekwiwalentu za odzież roboczą oraz diety. Trzeba przy tym podkreślić, że wskazane należności są charakterystyczne dla stosunku pracy, Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku prawomocnym wyrokiem przesądził zaś, że umowa o pracę nie została zawarta. Ponadto, na gruncie art. 742 k.c. należy zauważyć, że przepisy dotyczące umowy zlecenia mają charakter względnie obowiązujący i w związku z tym strony tego stosunku prawnego mogą odmiennie w umowie, zgodnie z zasadą swobody umów, określić swe prawa i obowiązki. Z tego względu należy przyjąć, że *ius dispositivum* stanowi także art. 742 k.c., gdyż nie występują żadne poważniejsze argumenty przemawiające za bezwzględnym charakterem tego unormowania. Stąd też w umowie nr (...), strony mogły skutecznie postanowić, że pozwany jako zleceniodawca - poza zapłatą wynagrodzenia - zobowiązany będzie jedynie do pokrycia kosztów dojazdu i noclegów. Jednocześnie poza twierdzeniami powoda, brak jest w materiale dowodowym podstaw do stwierdzenia, by pozwany w formie ustnej zobowiązał się do spełnienia na rzecz powoda świadczeń w postaci premii, należności za delegacje, ekwiwalentu za odzież roboczą oraz diety.

Na gruncie żądania zwrotu poniesionych przy dochodzeniu roszczeń kosztów, tj. kserokopii, przesyłek, dojazdów do sądu, należy w pierwszym rzędzie podkreślić, że roszczenie o zwrot przedmiotowych kosztów ma charakter procesowy. Pozostaje ono wobec zasadniczego roszczenia procesowego w stosunku akcesoryjności formalnej i nie może być dochodzone w odrębnym procesie z pominięciem właściwych środków prawnych w nich przewidzianych (por. uchwała SN z dnia 14.05.1965 r., III CO 73/64, OSNCP 1966, nr 7-8, poz. 108). Innymi słowy, nie mogą być dochodzone w drodze odrębnego powództwa, jak i odrębnego roszczenia z pominięciem regulacji art. 98 i n. k.p.c. Przy tym koszty sporządzenia kserokopii nie stanowią wydatków w sprawie, za które należałby się zwrot. Nadto, do kosztów procesu nie sposób zaliczyć wydatków poniesionych na wysyłanie korespondencji, zwłaszcza iż strona powodowa nie wykazała, iż korespondencja ta miała jakiegokolwiek znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar dowodu w tym przedmiocie spoczywał na powodzie.

Odnosząc się natomiast do żądania zapłaty kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, wskazać należy, że zgodnie z art. 24 § 1 k.c., ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Jeżeli zaś skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych (§ 2 art. 24 k.c.).

Z kolei art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Udzielenie ochrony prawnej przewidzianej wskazanymi przepisami art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 i 2 k.c. ma zatem miejsce wówczas, kiedy rzeczywiście doszło do naruszenia dóbr osobistych, naruszenie to ma charakter bezprawnego działania oraz zachodzi związek przyczynowy pomiędzy niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem, a ewentualną szkodą w mieniu (majątkową) i krzywdą poszkodowanego.

Nie ulega również wątpliwości, że ustalenia wymaga fakt zaistnienia określonego działania lub zaniechania pozwanego, które miało naruszyć dane dobra osobiste. Nadto, ocena, czy w konkretnej sytuacji naruszenie dóbr osobistych rzeczywiście nastąpiło, nie może być dokonywana według miary indywidualnej wrażliwości (ocena subiektywna) zainteresowanego, ta bowiem może być szczególnie duża ze względu na cechy osobowe, np. z powodu szczególnej drażliwości i przewrażliwienia (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 31.12.2009 r., III APa 24/09, OSP 2011/3/35; wyrok SA w Krakowie z dnia 28.10.2010 r., I ACa 908/10, Lex 743278)

W rozpoznawanej sprawie należało zatem w pierwszym rzędzie ustalić, czy rzeczywiście doszło do naruszenia przez pozwanego jego działaniami czy wypowiedziami dóbr osobistych powoda, a następnie w przypadku pozytywnej odpowiedzi na powyższe, zbadać, czy w sprawie zachodzą pozostałe przesłanki wskazane w art. 24 kc.

Oceniwszy w tym kontekście materiał dowodowy zebrany w sprawie, Sąd uznał, iż powód nie wykazał, by pozwany naruszył dobra osobiste powoda. W szczególności nie można stwierdzić, by powód z winy pozwanego utracił możliwość zarobkowania przez dłuższy okres czasu, gdyż zapewniał powoda, że zatrudni go na podstawie umowy o pracę, jak i że pozwany pozbawił powoda możliwości rehabilitacji zawodowej i zdrowotnej poprzez wykonywanie pracy. Pozwany zaprzeczył bowiem, że proponował powodowi bądź składał wobec powoda deklaracje zatrudnienia go na okres 5 lat w ramach umowy o pracę. Powód zaś, poza własnymi twierdzeniami, nie zaoferował żadnych dowodów, które potwierdziłyby podnoszoną przez niego okoliczność. Zdaniem Sądu, również w świetle zeznań samego powoda nie sposób uznać, by zachowanie pozwanego wobec powoda w okresie wykonania umowy zlecenia mogło zostać ocenione jako naruszające dobra osobiste powoda, w tym by nosiło znamiona dyskryminacji powoda. Odmowa zapłaty części wynagrodzenia i kwestionowanie jakości wykonanych per se nie świadczą bowiem o naruszeniu dóbr osobistych. Co więcej, niewykonanie lub też nienależyte wykonanie zobowiązania przez pozwanego nie stanowi podstawy do domagania się obok roszczeń wynikających z kontraktu dodatkowo naprawienia szkody niemajątkowej (zob. wyrok SA w Gdańsku z dnia 09.10.2012 r., I ACa 484/12 LEX nr 1236084). Ponadto, nawet jeśli wskazane zachowania pozwanego oraz notatka służbowa pozwanego w odczuciu powoda naruszyły jego dobra osobiste, to jest to okoliczność niewystarczająca do uznania, że obiektywnie zachowanie pozwanego naruszyło dobra osobiste powoda i że za zachowanie to pozwany winien ponieść odpowiedzialność na gruncie prawa cywilnego. Nie zawierały one bowiem informacji powszechnie uważanych za uwłaczające oraz dyskredytujące i jako takie nie mogą być oceniane jako naruszające dobra osobiste powoda. Spór co zasadności odmowy przez pozwanego uiszczenia wynagrodzenia za wykonane przez powoda usługi nie może być oceniany jako naruszający dobra osobiste. Powód ma nadto zagwarantowaną możliwość sądowego dochodzenia swych praw, na tle roszczeń płynących z łączącej strony umowy, zaś obarczanie pozwanego w tym kontekście odpowiedzialnością za naruszenie dóbr osobistych nie mieści się w

przewidywanych ramach odczuć przeciętnego kontrahenta. Godzi się również zauważyć, że twierdzenia powoda o jego dyskryminacji przez pozwanego odnoszą się nie tyle do okresu wykonania umowy, lecz do postępowania przed sądem pracy w kontekście stwierdzenia przez prezesa zarządu pozwanego, że nie zatrudniłby powoda, gdyby miał wiedzę o niepełnosprawności powoda. Przy tym pozwany wyjaśnił, że chodziło tutaj o brak wiedzy o orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS stwierdzającego niezdolność powoda do pracy, a więc okoliczność, w świetle której nawet post factum trudno mówić o jakimkolwiek przejawie dyskryminacji.

Reasumując, uznać należy, iż powód w żaden sposób nie wykazał przesłanek odpowiedzialności pozwanego przewidzianych w art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 735 § 1 k.c. oraz art. 742 k.c. w zw. z art. 750 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 321,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami do dnia 10 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty, o których orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. (pkt 1 wyroku). Przy tym, w zakresie odsetek od kwoty 41 zł z tytułu zwrotu kosztów dojazdu Sąd miał na uwadze, że wprawdzie roszczenie w zakresie wskazanych kosztów zgłoszone zostało dopiero w toku niniejszego postępowania, niemniej na tle art. 742 k.c. powód uprawniony był do niezwłocznego żądania zwrotu tych wydatków i roszczenie to stało się wymagalne od momentu, w którym przyjmujący usługę mógł najwcześniej wezwać zlecającego do zwrotu wydatków (art. 120 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c.). Skoro więc przedmiotowe koszty powstały w okresie wykonywania umowy, tj. w grudniu 2007 r. i już wówczas powód uprawniony był do niezwłocznego żądania ich zwrotu, to również żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 10 stycznia 2008 r. można uznać za uzasadnione.

W odniesieniu zaś do pozostałych roszczeń powoda objętych żądaniem pozwu, Sąd na podstawie art. 735 § 1 k.c., art. 742 k.c. w zw. z art. 750 k.c., art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. oraz art. 6 k.c. a contrario oddalił powództwo (pkt 2 wyroku).

Orzekając o kosztach procesu, wskazać należy, że w toku postępowania, dla powoda ustanowiony został pełnomocnik z urzędu w osobie adw. M. D.. Jednocześnie porównując wielkość dochodzonych roszczeń i ostateczny wynik procesu, Sąd ustalił, że roszczenie powoda zostało uwzględnione w 0,16% (321,60 zł/ 208.012,08 zł). W takiej też części co do zasady koszty procesu obciążają pozwanego.

Mając to na uwadze Sąd, w pkt. 3 wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 100 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz adw. M. D. kwotę 12 zł (stanowiącą 0,16% z kwoty 7.200 zł wynagrodzenia adwokata ustalonego na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu), powiększoną o 23% podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu. Natomiast w pozostałym zakresie, zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku na rzecz adw. M. D. kwotę 7.188 zł, powiększoną o 23% podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, o czym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 6 pkt 7 w zw. z § 19 pkt 1 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (pkt 4 wyroku).

Ponadto, Sąd na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 90 poz. 594 ze zm.) oraz art. 100 k.p.c. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 30 zł stanowiącą część kosztów sądowych (opłaty od pozwu), od których uiszczenia powód został zwolniony w całości (pkt. 5 wyroku).

Natomiast na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu, mając na uwadze sytuację materialną, osobistą i zdrowotną powoda (pkt 6 wyroku).

Jednocześnie wyrokowi w pkt.1 Sąd, na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albowiem jak już wcześniej wskazano pozwany uznał roszczenia powoda co do kwoty 321,60 zł (pkt 7 wyroku).